

ROZMAITY (2025) *ai*

o oraz a jasne.

sg m N rozmaity (36). ◇ *G* rozmaitého (33); -ého (1), -(e)go (32). ◇ *D* rozmait(e)mu (1). ◇ *A* rozmaity (22). ◇ *I* rozmaitym (41), rozmait(e)m *WyprKr* (14). ◇ *L* rozmaitym (5), rozmait(e)m (1) *FalZioł*. ◇ *f N* rozmaitã (19), rozmaita (1); ~(attrib) -ã (9); ~(praed) -ã (7), -a (1); -ã : -a *WujNT* (1:1). ◇ *G* rozmaitěj (45); -ěj (6), -(e)j (39). ◇ *D* rozmait(e)j (2). ◇ *A* rozmaitą (13). ◇ *I* rozmaitą (20). ◇ *L* rozmait(e)j (9). ◇ *n N* rozmait(e) (32). ◇ *G* rozmaitého (47); -ého (1), -(e)go (46). ◇ *D* rozmait(e)mu (6). ◇ *A* rozmaité (23); -é (3), -(e) (20). ◇ *I* rozmaitym (33), rozmait(e)m (10) *FalZioł*, *RejPs* (7), *Leop*, *BudBib*. ◇ *L* rozmaitym (11), rozmait(e)m (2) *RejPs*, *GórnRozm*. ◇ *pl N m pers* rozmaici (28). *m an* rozmaici [cum sb: *ptaszkowe*, *czyrwie*] (2), rozmait(e) [cum sb: *ptaki*] (1). *subst* rozmaité (211); -é (16), -(e) (195). ◇ *G* rozmaitych (453). ◇ *D* rozmaitym (44), rozmaitém (8); -ém *RejPs* (2), *LubPs*, *Mącz*; -ym : -em *FalZioł* (5:3), *ModrzBaz* (1:1); -ém (1), -(e)m (7). ◇ *A m pers* rozmait(e) (29). *m an* rozmait(e) (2). *subst* rozmaité (435); -é (24), -e (8), -(e) (403); -é : -e *OpecŻyw* (11:2), *Oczko* (3:6). ◇ *I m* rozmaitémi (71), rozmaitymi (35); -émi *OpecŻyw*, *FalZioł*, *RejPs* (4), *HistAl* (2), *MurzHist*, *KromRozm II*, *GliczKsiąż* (2), *RejWiz*, *Leop*, *WyprKr*, *BielKron* (3), *GrzegRóżn* (2), *KwiatKsiąż*, *RejZwierc* (2), *BielSpr* (2), *RejPosWstaw*, *ModrzBaz* (4), *Oczko* (2), *GórnRozm* (2), *OrzJan*, *SarnStat* (10); -ymi *GroicPorz* (2), *KrowObr*, *OrzQuin*, *SarnUzn*, *KuczbKat*, *CzechRozm* (10), *SkarJedn*, *StryjKron* (2), *CzechEp* (6), *NiemObr*; -émi : -ymi *SienLek* (1:1), *RejAp* (3:1), *RejPos* (16:1), *SkarŻyw* (2:2), *LatHar* (2:1), *WujNT* (2:3); -émi (14), -emi (1) *MurzHist*, -(e)mi (56). *f* rozmaitémi (89), rozmaitymi (21); -ymi *OpecŻyw*, *SeklKat* (3), *GroicPorz*, *KrowObr*, *KuczbKat*, *WujJud*, *StryjKron*, *CzechEp*, *ReszHoz*, *PowodPr*; -émi : -ymi *BielKron* (15:4), *Mącz* (4:1), *SkarŻyw* (3:2), *NiemObr* (1:1), *WujNT* (1:1); -émi (6), -(e)mi (83). *n* rozmaitémi (22), rozmaitymi (6) *MiechGlab*, *SkarJedn*, *StryjKron*, *Calep*, *WysKaz*; -émi : -ymi *WujJud* (1:1); -émi (1), -(e)mi (21). ◇ *L* rozmaitych (140). ◇ *V* rozmait(e) (2).

Sł stp, *Cn* *notuje*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVIII w.*

Różniący się, różny, wieloraki; varius Murm, Miech, HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, Calag, Calep, Cn; diversus HistAl, Vulg, Mącz, PolAnt, Modrz, Calep, JanStat, Cn; multiplex Murm, Vulg, Mącz, Calep, JanStat, Cn; multiformis Vulg, Mącz, PolAnt, Calep, Cn; multigenus Vulg, Mącz, Calep, Cn; multiiugis (multiiugus) Mącz, Calep, Cn; multimodus Cn (2025) : Murm 204; Omnigenus, Rozmáity. Multigenus, idem. Mącz 143c; Miscellaneus, Zmieřzány/ rozmáiyty/ nie porzędnie włożony. Mącz 224a, 77a, 236b, c [2 r.], 253b, 263c (11); Calag 343b; Varius, Dissimilis, dispar, diversus, multiplex, multiformis. – Rozmaiti, vpltrzeni odmienni. Calep 1102b, [678]a [2 r.], b [2 r.], 679a.

a. *O wielu nieokreślonej ilości: liczne (liczni) i w zasadzie różniące (różniący) się między sobą: nie takie same lub niebędące tym samym; w niektórych użyciach z naciskiem na wielość: wiele (wielu) ale niekoniecznie odmiennych; multus (plus, plurimus) Miech, Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, JanStat; omnis Vulg, PolAnt; diversi generis Vulg, JanStat; permixtus Vulg; magnus, multifarius, varii generis Modrz (1850) :*

Z rzeczownikiem w pl (1541): Poczynią się rozliczne á známienite Báśni/ z rozmaitych ksiąg wybrane BierEz H2v, K2v; ktorzy [męcennicy] ciełkié a rozmaityé męki cirpieli z dobrą wołą. OpecŻyw C3v; przyłfedl zafie do kołciola wielmi rano Iezus mily/ ij poczał tam rozmaitye nauki przepowiedatz OpecŻyw 76v, C3, C3v, C4, 14v, 24v (18); OpecŻywSandR nlb 4v; ForCnR A4; PatKaz I 2, 12; PatKaz II 71; PatKaz III 100; Murm 1, 67; Mymer¹ nlb 1v, nlb 2; Iezu kthorys wifżaczy na Krzyżu od wielus wzgardzon/ y rozmagitemi flowy nagrawan był. łmi(łuj) łie nad nami. TarDuch C6, C8v; ielth to pożyteczne picie na wzdęcie żołądkowe/ y też na opuchliny powiekow/ y na rozmaite ładzele. FalZioł I 68d; Trzeci rozdział o rzeczach korzennych potwierdzających rozmagithe członki. FalZioł III 6b; A tak też y o poznawaniu rozmagitych niemocy człowieczych/ przez vriny łaczno z tey nauki pobaczyłz. FalZioł V 2; Tu zafię małz baczyc/ y wiedziec rozmagithe trafunki y przygody: kthore przy rodzeniu/ y po porodzeniu na niewiałthy przychodzą FalZioł V 26v; ielth vżyteczne takie pulzczanie krwi na rozmagite niemocy oczne. FalZioł V 58; abowiem rozmagitych pokarmow pożywać: ielth pobudzanie brzucha ku łilnemu obżarłtwu. FalZioł V 65v, +5 [2 r.], +7, +8, ‡, ‡‡3v [2 r.] (57); BielŻyw nlb 12, 32, 149, 158, 166; GlabGad A3, C7, D5, H2v, K4v, L2; MiechGlab *3v, **4v, **5v, 1, 49, 51, 64; KłosAlg kt, Av, A3; LibLeg 7/8v; WróbŻołt M8, nn6; WróbŻołtGlab A3v; BOże włfechmogący náłz rozmaite dobrotliwołci twoie á godne wielkiego podziwowánia RejPs 65v; á okázac mu też mułi włłfitek lud rozmaite wdzięcznołci zá miłofierdzie iego. RejPs 96v; Stworzył dobrowolnie rozliczne ziołá ku pożywieniu zwierzętom/ á zboża rozmaite ná pożytek człowieku RejPs 152, 26v, 29, 31, 33v, 44 (65); LudWieł A4 [2 r.]; LibMal 1545/96v, 1552/166v, 1554/190, 190v; RejJóz A5v; Karze y dzis pan Bog rołmaytimy plagamy krzełciány dla Balwophalłtwa okruciełłtwa á niecziftego grzechu. SekłKat K4, E, G3, L3 [2 r.], P2v, P4v; RejKup k4, r5v, aa5v; RejKupSekł a7; HistAl A6v, Kv, K3v, L4, M4 (13); Bo z rozmaithych przykładow iako we zwierciedle widzimy ktoreby połłtepkki w łprawach náłzych naleplze mogły być HistAlHUNG A3; KromRozm I B4, D3v, E4v, M2v, M4; MurzHist P4v, T3v; MurzNT 21, 83v, 91, 108v; KromRozm II k, o3v, t2v; Bo łá y byli w myelcyech/ powyelcyech/ żyemyach y narodzyech rozmaite zebrányá krzełciányow KromRozm III D7v, A2, B7, O8v; BielKom nlb 4, B2v, F5; Diar 84; GliczKsiqż D7, H, H2, M8v, N4; A vkázuie tu Prorok/ iż rozmaicie zá rozmaite dobrodzyelłtwa Pánu dzyekowác mamy LubPs ff4v, A4, G2, Hv, O5, Y4v, Y5, gg4v; WYłłłzey námieniony Autor wypifał o rozmaithych mękach/ kthore zloczyńcom bywáią zádawáne GroicPorz iiv, Cv, a2v, k, q, dd (11); Rozmaite Bogi Papieznicy maia/ ktoremi Duchy nietzyłte odganiaia. KrowObr 96v marg; Niemowie náprzełciwko themu/ áby ná rozmaithych mieylłcách łłkoły vłciwe y opátrzone niemáły być KrowObr 150v, A3v, B, C3, 11, 33 (35); Ptałłzkowie rozmaici z dziwnemi fárbámi/ Krzyczą po onych drzewkach/ by gędzcy z lutniámi. RejWiz 179v, A4, A5, A6v, 10, 10v (27); Dla tego myłli moie rozliłčne [!] iedne po drugich przychodzą/ á rozum ná rozmaite łtrony záchwytiá. Leop Iob 20/1, *B2, *B4v, Ex 8/21, Iudic 5/30, 3.Reg 7/24 (14); RejZwierz kt, 34, 34v, 39v; WyprKr 23, 32, 48, 93, 98v, 99, 111v; BibRadz *4v, Num 15 arg, I 148c marg, Eccli 33 arg, 2.Mach 4/39 (12); Goski *1; Gdy ia [Tetydys Jupiter] vchwyłł zá włofy/ przemieniáłá łie mu w rozmaite zwierzętá drapiezne BielKron 21v; A w tym czáłie zóná iego Penelope cnotliwa/ dziwne á rozmaite przeláadowánia círpiałá od rozmaithych młodzyelłcow. BielKron 25v; Wiele inych vrzędnikow mieli [Rzymianie] ná rozmaite łpráwy. BielKron 119v; Neron

ná ten czás Krześciány mordował rozmáitemi mękami/ z namowy inych. *BielKron* 142v; W tey Nátoliej fą rozmáite ięzyki/ Grecki/ Włofki/ Tátárfki/ Wáláfki/ Rufki/ Ormiánfki/ Zydowfki/ y inne. *BielKron* 260; iest thám [na Majorce] dziś Akadémia vniuerfitas wielka/ náuk rozmáitych pełná. *BielKron* 280, kt, A6, 1, 4, 4v [3 r.] (196); *GrzegRóżn* D, E [2 r.], E4v, F3v, G3v; *KwiatKsiqz* kt, A2, A3, E4v, G3v (14); *LeovPrzep* A3, B3, Cv [2 r.], C4v, D4v, G3v, I4v; Cento, Strychów płałcz/ to yeft/ fuknia/ álbo deká z rozmáyitych plátów á ze ftuczek y kasków fukiennych y ynfzey rzeczy y z rozmáyitich farb wepółek vřzita. *Mqcz* 47b; Citta, Latine Pica, Niemoc niewiaft brzemiennych/ gdy ku dziwnym á rozmáyitém rzeczom chuc máyá ku yedzeniu *Mqcz* 55a; Theriotrophium, Zwierziniac/ ogród zwłafzczá w którym rozmáyite zwierzetá chowáyá. *Mqcz* [454]d, 15b, 16c, 48d, 54b [2 r.], 69d (72); *OrzQuin* I4, O4v, V3, Aa4; *Prot* B3; *SarnUzn* A2v, Dv, E4v; Od ktorych [wilkości] ludzie máią rozmáite obyczáie/ iáko potym powiemy/ y rozmáite Niemocy. *SienLek* 1; Aboćiem lekáfka Náuká/ z pokufzánia fye vmnożyłá/ á z przygod rozmáitych. *SienLek* 37v, a4, 12v, 18v, 28v, 29v (38); iż niezliczoná tłuřczá thych náznáczonych Apořtoł widział z rozmáitych narodow ziemie. *RejAp* 68, BB2, 31v, 45v, 47, 54 (26); *GórnDworz* C7, E2v, E6v [2 r.], O2 [2 r.]; Hiřtorie Rozmáite z Rzymskich y z innych dzieiow wybráne *HistRzym* kt; Woła ná cię czárt [...] vkázuićci rozmáite rofkofzy řwiátá tego *RejPos* 68v; Teř tu Pan w Ewanyeliey/ przepowiedáiac rozmáite vćifki wiernych řwoich/ obiecuie ich nie opuřzczáć *RejPos* 138; Tylko řam Moizęř [...] wřtápił ná onę gorę/ y wziął tám wielkie á rozmáite obietnice y pociechy ludowi onemu *RejPos* 141; á nie day řie vnořić w rozmáite rozmyřly pocźciwey duřzy řwoiey. *RejPos* 147; záplotęř řerce řwoie w rozmáite rády á w rozmáite nádzyeie Bogow inych *RejPos* 180v, A4, A5v, 2v [2 r.], 5v, 7 [2 r.] (121); *BiałKat* 233v, 291; *BielSat* Ev, G, G3v, N2v; *KwiatOpis* Bv, B4, Cv, D; *Grzegřm* 23, 41 marg, 49, 55; tá řwiátoć y przed Zakonem/ y po Zakonie dánym/ rozmáitymi Ofiárámi przepowiedřána byłá. *KuczbKat* 190, 10, 140, 210, 245 [2 r.], 265, 305 [2 r.]; Lákomy á niepobořny człowiek řtoi v řádu cály dzieñ s pełná torbá pozwow/ czyha ná rozmáite ludzi/ iákoby moęł kogo vřidlic. *RejZwierc* 98; Azař málo Pan Bog dał rozmáitych przyřmákw do řnádneho dobrego mienia [...] poćciwemu człowieku? *RejZwierc* 111v; á rozmáići ludzie o tobie y rozmáitemi křtałty rádzą/ iákoby cie s řwiátá zęłádzili. *RejZwierc* 168v; Iáko miod pćzołká z rozmáitych kwiatkow/ Noři/ thák řie thy karz s cudzych przypadkow. *RejZwierc* 214, B4, 2v, 12v, 14, 14v (54); á thák ná řtronách w polu lepiej mieć dořtátek ludzi zbroynych/ ktore moęęř řzykować ná rozmáite vřfce *BielSpr* 18; Máią theř řwe wrořki Tátárowie rozmáithe przes wiátr/ przes ptaki/ y przes Konie *BielSpr* 68, kt, b3v, 9, 9v, 10 (21); Czemu ták wiele roznych Confey/ Commentow/ wykłádow/ y glos rozmáitych [...] wydáwáć miedzy ludzie nie przeřtawáć? *WujJud* 75, A3, Bv, 2v, 24, 41v (23); *WujJudConf* 129; *RejPosRozpr* b3, c2v, c4; *RejPosWstaw* [412]v, [413], [414], [1432]v, [1433] [3 r.]; *BudBib* 3.Reg 5/18, 4.Reg 19/12, 2.Par 16/14, 32/28, *Eccle* 7/29 (9); Bo rozmaite dáry pan Bog ludziem dáie/ Zwłafzczá ten ktory woley Bořey nářláduie. *MycPrz* I A4v, II A2, A3, B2v; Są tedy Inřtrumentá álbo Naczynié rozmáité/ ktorych mądry Miřtrzowie do miáry vřywáią *Strum* Bv, F2, [H]v, Lv, P3v, P4; *WierKróc* A2v; *BiałKaz* H3; *BudNT przedm* b5, b7v, b8, dv, *Matth* 4/24, *Iac* 1/2; *StryjWjaz* B4; ábowiem y Bogá řámego przyřodobywa piřmo ludziom rozmáitym/ iáko Rycerzom mocnym/ ábo męřom walecznym *CzechRozm* 106; Bo ná ten czás Ian przyředł/ gdy řie rozmáitych řekt miedzy Izráelczyki námmořyło było *CzechRozm* 108v,

A, Av, A3v, A4v, 6 (26); *PaprPan kt marg*, Ff2, Ff2v *żp*; *KarnNap ktv*, Ev; niemoże żaden tey władze łzczęśliwie okrom rozmáitych á wielkich cnot łprawowác *ModrzBaz* 15v; A dobrzeby áby dla tego łwiczenia przyzywano żołnierzow vkráinnych/ ktorzi w rozmáitych bitwách bywáli. *ModrzBaz* 111v; Zá dobrym lepák łprawowánim łdow przychodzi pokoy/ zgodá/ y zdrowie połpolite/ y inłze wielkie á rozmáite pożytki *ModrzBaz* 138, 2v, 9, 12v [2 r.], 14, 17v (40); Y ták ręká y niewołą pogáńfká Turecká od Bogá pokaráni/ [Grecy] po rozmáitych krolełtwách rozprofzeni łá. *SkarJedn* 305, 18, 80, 149, 165, 169 (12); *KochOdpr* B2; gdyż rozmáythé Complexie/ rozmáytá łkórę/ závártá/ álbo otworzóná bárziéy máią *Oczko* 16, 1v [2 r.], 3v, 5v, 6, 8v (17); *KochPs* 135; Zátymże bárzo łię [św. Symeon] włáwił/ ták iż żewłżąd [!] zrozmáitymi przygodámi y chorobámi do niego ludzie łzli *SkarŻyw* 29; Żywot S. Tomáłzá z Akwinu/ piłany od rozmáitych ludzy vczonych *SkarŻyw* 200; pokim był młod/ rozmáitychem rołkołszy na świecie vżył *SkarŻyw* 308, 4, 13, 31, 35, 40 (46); *MWilkHist* K4; rozmáite były Czytelniku łákkáwy/ mniemánia y wywody Philołophow/ y Poetow Pogáńfkich. *StryjKron* 1; tákże z Niemieckich ziem Pielgrzymow z rozmáitych Miałt zebráło łię pięć łet *StryjKron* 290, *kt* [2 r.], A, A3v, 6, 16 (46); *CzechEp* 58, 79, 81, 117, 119 (21); *CzechEpPORz* ++4 [2 r.]; Włzczynály łię też onych czáłow rozmáite gadki/ y roznice/ we zborzech Apołtołfkich *NiemObr* 42; ták że rownie Papieżowie/ rozmáitych BOGOW náłwiéciwłzy/ ludziom ku chwáleniu wyłtáwili *NiemObr* 159, 4 [2 r.], 29, 30, 40, 42 (33); *KochFr* 39; *KochPhaen* 16; *KochMRot* A3; *ReszPrz* 11, 16, 103 [3 r.]; *ReszHoz* 125, 126, 127, 131, 132; *ReszList* 161, 185, 189; Ach miły Boże/ toć to nikczemne á bezecne opillłtwo/ rozmáite przygody ludziom łprawuie *WerGołc* 258, *kt*, 207, 217, 218; *WerKaz* 294; *WisznTr* 11, 32; *BielSen* 5; *BielSjem* 33; Wino/ Iełień/ y iáblká rozmáité dawa *KochPieł* 72; *KochSob* 70; *KochTarn* 73; *ArtKanc* P14v; *BielRozm* 17, 18, 33; *GórnRozm* A3v, B2v, Dv, I4, K3v; *KochWr* 21; *ActReg* 68, 69, 95, 106; Apozema – Trunek vwarzoni y nagotowany z rozmáitich zioł. *Calep* 83a, 196a, 256a, 1005b, 1113a; *GostGospSieb* +2, +4; Poki bowiem żywie człowiek/ rozmáitym przypadkom łzczéłcia y niełzczéłcia bywa poddány *Phil* N; *GórnTroas* 20; *GrabowSet* A3; *OrzJan* 73, 79; *OstrEpit* A2; iż áppetyt rozmáitymi przyłmákámi ołtrzyć czáłem potrzebá *LatHar* +5v; Stąd też rozmáite náyduiem v łwiétych onych Oycow/ vczyćielow y Doktorow náłzych/ modłitwy *LatHar* 245; Podżiękowánie krotkie zá rozmáite Troyce S. dobrodzieyłtwá/ łwiétego Augułtyná. *LatHar* 561, +3, +3v, +6, +7v, +12 (73); y nápełnieni byli włzyłcy Duchá łwiétego: y poczęli mowić rozmáitymi ięzykámi *WujNT Act* 2/4; Piotr z Rzymu vcznie łwe ná łzczepienie wiáry rozłýła po rozmáitych łtronách y kráinách łwiátá. *WujNT* 511; Y przetoż Pan Chriłtus rozmáitymi vrzędámi kołciol łwoy opátrzył. *WujNT* 608; Tákże gdy czterzey ániołowie zátřabili/ rozmáite plagi ná ludzie przypáđły. *WujNT* 856, *kt*, *przedm* 16, 23 [2 r.], 28, 28 *żp* (55); *WysKaz* X2, X3, 7, 15, 27, 32 [2 r.], 39; *JanNKar* A2v; GDyż rozmáitémi przyłkády bywamy náuczeni: iż moc ziednoczona/ ielł mocnieyłza/ niź rozdzielona. *SarnStat* 110; Execucia od rozmáitych łdów do Grodu łie łciága. *SarnStat* 1308, 48 [3 r.], 192 [2 r.], 193, 196 [2 r.], 337 (38); *SiebRozmył* E, I2; *WitosłLut* A6; *KmitaSpit* C6; *PowodPr* 2, 3, 4, 15, 27 (8); á ielłcze mam tákie nieprzyiáciele/ ktorzy mię popycháią y zá łzyię pokułámi rozmáitemi biją. *SkarKaz* 123b, 2b, 45a, 81b, 310a, 454a (9); Przy kácie pyłzne łoże, nád nim záváłżony Namiotek z rozmáitych vtkány iedwabioł *CiekPotr* 31, 15, 71; *CzahTr kt*, A3v, A4v, D3, G3, I4v; *GosłCast* 72; *PaxLiz* A2v, Cv, C4v; Ná choroby domowe máią [rządzący]

lekárftwá/ á ná woyny y gwałty/ máią rozmáite obrony. *SkarKazSej* 664a, 172b, 684b, 702; *KlonFlis* A4; *KlonWor* **v, 58. Cf *Wyrażenia, Szeregi*.

Z rzeczownikiem w sg [tylko rzeczowniki abstrakcyjne i zbiorowe] (310): *OpecŻyw* 108; *ForCnR* Av, D2; *PatKaz I* 15; *BartBydg* 123b; Też niektóre Wodki rozmagitem miłsterstwem bywaią działane *FalZioł* II 1c; Tu lie poczyna Wypis rzeczy zamorzskiech/ y tez rozmagitego nafienia y infzich rzeczi ku lekarstwam prziflufzaiączich *FalZioł* II 2b, IV 1c, 53c, V 20a, 50, 65; Tedy Alexander wżithki kxięgi poganske popalic kazał, ale kxięgi ogwiadzach o lekarstwie, o rozmaitey mądrości wżitki do Macedoniei wziąć kazał *BielŻyw* 154, *nib* 4, 113, 135; *GlabGad kt*, K6, N7v; *MiechGlab* **3, 17; Poczyna lie Trzecia częfc Algoritmu o rozmaitym rachunku na myńczę *KłosAlg* F4; *WróbŻołt* 88/51; Dziękuie prorok pánu/ zá rozmáite wybáwienie od dziwnych nieprzyaioł *RejPs* 23; ták iż mánná iáko deffcz pádáłá fnich [z *obłoków*] z rozmáytem fmkáiem pokármu *RejPs* 115; Wylicza prorok iákie rozmáite błogofławieńftwo przypálc ma od bogá ná tego człowieká ktory zfráchem á w vczliwoći ma fwięte imię iego. *RejPs* 195, 32v, 70v, 84v, 94v, 99 (19); Rořmaitym karany karze pan Bog ludzi dla tych grzechow. *SeklKat* G3, L2; *RejKup* b7v; Nálazł teź tám Alexander w onym páłacu naczynie rozmáite złote *HistAl* H2, F6v, Kv, M4; *KromRozm I* I2v, K2v; *GroicPorz* k3, ffv; Wtym Dyurnale wáżym/ átzkolwiek ieft rozmáitego bluznierftwá bárzo wiele: á wżákořz tylko niektore przypomionę *KrowObr* 159, 187; *RejWiz* 11v; *Leop Iob* 8/1, 2.*Mach* 8/9, 1.*Petr* 4/10; *BibRadz Is* 17/12, *Hebr* 9/10, II 141a *marg*; Ale zyemiá byłá fkázona przed Pánem Bogiem/ y nápełnioná rozmáitey złořci. *BielKron* 4v; Po řmierci Filipowey były wielkie zámieřzánia zwłářczá w woysce/ gdzye rozmáity narod był *BielKron* 123v; Máią theź ci dwa pod fwą řpráwá lud ná pocžthy wielkie rozłozony rozmáitey řpráwy/ y rozmáitym pořtępkieim idáć ku potrzebie woienney *BielKron* 260; WÁłářka žiemia z dawná rozmáithy narod w fobie miáłá/ á częřto odmienny/ iáko y Węgięřka. *BielKron* 275v; Gdy to pytanie Krol řkończęł/ rozmáite zdanie było thych ktorzy tego przyřłucháli *BielKron* 307; Pieczono teź kořztownie řrod rynku wołu całęgo/ ktory był ptářtwem rozmáitym/ y záiáćmi/ cíelęty/ y iágnięthy nádziańy *BielKron* 331, 33, 45v, 49, 70, [852] (60); *KwiatKsiąź* L, N3; Proteus, Deus Marinus filius Oceani, Który lie w rozmáitey pořtáci przemieniáć może. *Mącz* 327d, 24b, 81a, 91b, 126c, 155a (9); *SienLek* 45, 74v, 133, 191, Aaaa; *RejAp* 170v; *Górndworz* V4; O wielkařz to pociechá czártá řprofnego [...] iż lie pełni náuká iego w tym rozmáitym wymyřle řwiátá tego *RejPos* 44; Mánná im z niebá pádáłá/ ktora im rozmáity řmák w vřciech ich czyniłá *RejPos* 56, 25v, 30v, 81 [2 r.], 118v, 133 (14); *BiałKat* 113v; *Grzegřm* 30; *KuczbKat* 65, 150, 345, 430; Páthrz iáko ná wřzem řwiece rozmáity kołát/ łofkot/ kłopot. *RejZwierc* 70v, 111; *BielSpr* 21v, 30, 30v, 51v; *WujJudConf* 140; *RejPosRozpr* b3, e2v; *BudBib* 1.*Par* 16/42, *Prov* 7/21, *Ez* 38/3, *Am* 6/5, *Eccli* 50/9; *BudNT* 1.*Petr* 4/10; *CzechRozm* Av, 40v, 94v, 173, 220; Ktemu teź y ono rozmáite broni vżywánie ábo ćwiczenie niema być opuřzczáne *ModrzBaz* 111; Widźimy/ że ná káždy dzień/ bárzo wielki kořzt idźie ná rozmáity řprzęt/ ná kořztowne budowánie *ModrzBaz* 131, 31, 56, 98, 99v, 110, 118, 119v; *SkarJedn* 192, 300, 313, 336; *Oczko* 4v, 8v, 9v; *SkarŻyw* 47, 80, 274, 283 [2 r.], 337; A potym fię chorzy Chřrełciáni y tám y lám z rozmáitey nędze y niewczářow [...] tułáli *StryjKron* 290, 72, 316, 370, 747, 752; *CzechEp* 411, 421; *CzechEpPORz* **3v; *NiemObr* 96; A rozmáity řmętek przypádnie ná ludzi *KochPhaen* 5; *ReszPrz* 15; *ReszHoz* 116; *ReszList* 150; *WisznTr* 22; *ActReg* 8;

GrabowSet V2v; kiedyż będę wybawion od tak rozmaitey nędzy y niewoley? *LatHar* 602, +9, +12v, 260, 274 [2 r.], 364 (12); [*Jezus*] Pharyzeużom rozmaitą Biadę opowieda/ dla ich niezbożności. *WujNT* 94, *Luc* 10/40, s. 274, 345, *Rom* 6/19, s. 576, 740; *SarnStat* 1297; *PowodPr* 66; TO imię fprawiedliwość/ rozmaite ma w piśmie ś. rozumienie. *SkarKaz* 310a, 6b, 41b, Oooo2c; Zátym dźwięk wżelkich głólow powítał rozmaity *SapEpit* A3v; [*BielKron* 1551 nlb 20, 113v, 158, 282; *BarlBaz* 183 (*Linde*)].

~*W* połączeniu z liczebnikiem [= liczny, pomnożony przez wiele] (1): *Currus dei decem milibus multiplex*, [...] Boże w niebo wítaenie z dziefiąc tyfienci rozmaite/ tyfiączi tych będzie ktorzy fie będą radować *WróbŻólt* 67/18.~

Cf *Wyrażenia, Szeregi, W* przen.

W charakterystycznych połączeniach: *rozmaite(-ci, -ta, -ty)* bestyje (2), błędy (5), bogowie (10), broń (3), ceremonije (2), choroby (16), cnoty (18), czary (3), czasy (2), czcienie (czytanie) (2), członki (2), ćwiczenie (2), dary (10), dobrodziejstwo (4), dobytek (2), figury (2), gadki (2), grzechy (5), guzy (2), historyje (2), historykowie (3), (i)gry (11), imiona (3), język(i) (21), kacerstwa(-o) (7), korzyść (2), krainy (kraje) (27), krolestwa (4), krolowie (11), krot(ch)wile (8), kupie (10), kupiectwa (3), kwiaty (kwiatki, kwiateczki, kwiecie) (12), lekarstwa(-o) (7), ludzie (lud) (39), łaska boża (6), maści (6), męki (25), miejsca (29), mniemanie(-a) (domnimanie) (13), modły (modlitwy) (6), morderstwo(-a) (3), muzyki (3), nabożeństwa(-o) (5), narod(y, -owie) (40), natrzęsanie (2), nauki (25), niebezpieczeństwa(-o) (niebezpieczeńści, nieprzebieczności) (10), nieszczęście (2), odpusty (2), ofiary (4), osoby (4), owoce (7), pienie (6), pismo(-a) (pisanie) (9), plagi (4), pociechy(-a) (5), pokusy (4), potrawy (6), potrzeby (2), powieści (5), pożytki (7), prace (2), prawa (4), prorocstwo (2), prześladowanie(-a) (3), przyczyna (2), przygody (19), przykłady (4), przyprawy (9), rozkosze (12), roztyrki (5), rozumienie(-a) (5), ryby(-ki) (6), rzeczy (45), sekty (4), sładzy (2), smalce (3), sprawy (11), stan(y, -owie) (25), strony (5), strzelba (2), stworzenie (3), śmierci (2), ubior(y) (6), udręczenia(-e) (4), wiary (10), wrożki (2), wrzody (3), wykłady (2), wymysł(y) (11), ziół(k)a (ziela) (14), złości (złość) (11), zwierzęta (żwi(e)rz, zwierzyina) (24), żądze (2), żywności(-ość) (3).

W przeciwstawieniach: »rozmaite(-y) ... jeden (13), jednaki« (14): *KwiatKsiąż* L; *Synonyma, diversae voces idem significantes*, *Rozmáyte słowá/ ále yednę rzecz známienujące*. *Mącz* 437b, 148c; *RejPos* 149; Przed tym rozmaite ięzyki iednę wiarę w iedności wyznawały: teraz v Heretykow ieden ięzyk/ y owżem iedno miástečko rozmaite wiary w łobie záziera. *WujJud* 132v; iż nie ieden á tenże łpołob iest zbáwienia wżech dziatek Bożych/ ále rozmaity y ieden od drugiego rozny. *CzechRozm* 173; *ModrzBaz* 19; *ReszPrz* 15, 103 [3 r.]; *LatHar* 511; *WujNT* 576.

Wyrażenia: »rozmaite farby, barwy; (z) rozmaitych(-ej) farb(y), barw(y)« [w tym: pl (20), sg (7)] = różne kolory, różnokolorowy; *versicolor* *Mącz, Calep; varii colores* *Mącz* [szyk 25:2] (7:4;10:6); *FalZioł* V 53v; *Kłosalg* F4v; *GliczKsiąż* P8; *Leop Ex* 35/35; Chorągwi okazałych w wołfce nie nofzą/ tylko ná drzewcách znáki iedwabne rozmaithych fárób *BielKron* 259v; Miedzy ptaki widzieliłmy [...] Dropy też ále s czyrwonymi głowami/ Szpákw dofyc ále rozmaithy bárwy *BielKron* 441v, 373, 425 [2 r.], 431v, 452v, 461v; *Polymita vestis*, Wzorowáta słoyerzowáta fuknia która z rozmáytich wzorów y rozmáiytey fárby nići yest tkána. *Mącz* 308d, 47b, 49c, 102b, 105d, 148c, 239b, 485a; Są też

ci ktorzy fie iedno o głowę ftáráią/ áby bierethek był s ferety/ s piękną zaponą/ y s piorki barw rozmaitych *GórnDworz* L8; *RejZwierc* 156v; *SkarŻyw* 544; *KochSob* 64; *Calep* 1115a; *CzahTr* D3v; [złodziej] Radby był Polipufem; ktory/ iáko w lárwy/ Odmienia fię w przygodzie w rozmaíte bárwy. *KlonWor* 2.

»(i) in(n)e(-y) (a. insze(-y)) rozmaite(-y) (inni (a. inszy) rozmaici)« [w tym: *pl* (49) *sg* (5)] (54): *OpecŻyw* 109v, 116; *RejPs* 105; *RejKupSekl* a6v; *MurzNT* 31; Powiedz/ tżemu Reguły prziyumia? Fránciszkową/ Benediktową/ Dominikową/ Auguřtynową/ Bernárdynową/ y inřze Reguły rozmaíte? *KrowObr* 133v, 51 [2 r.], 58, 67, 67v, 75, 100; Ludzie vczeni w gwiazdárkch náukách/ źiemię dořhátecznie wypifali y rozmierzyli/ zwłáfczń Ptolomeus Alexándriyřki/ ták puřte kráiny iáko y oliádře/ przez znáki Cirkulów/ Párállelow/ Klimatow/ Kolurow/ y przez inne rozmaitemi przezwiřki miánowáne *BielKron* 263; W tym mieřcie nawięcey rzemieřnikow ktorzy działáią paćierze z kryřtálu/ z Succinu z kořci/ y z inych rozmaitych máteriy. *BielKron* 287v; Z tey źiemie y z innych przychodń Sobole y inny towar rozmaity. *BielKron* 293, 89, 272v, 287v, 375, 394, 462v; *GrzegRóżn* H2; A przeto trzebá te gorácoř chłodzić [...] rzeczámi wilkimi á chłodnymi. Iáko iest Láktuká/ Kurzanogá/ Szczaw/ Mákowe mleko/ y inne rozmaíte *SienLek* 29v, 126v; *RejPos* 16v, 69, 149, 206, 330, 338v [2 r.], 350; Potym Nowokrczeńcy vrořli: zás Pikárći/ Szwenkfeldiani: tákże rozmaíte y řzkodliwe ine Sekty. *KuczKat* a2; Pářhrzayře czo řá zá przypadki á czo řá zá vbiory á inřtrumenthá iego [człowieka rozgniewanego]/ miecz/ kiy/ fiekierá/ árkábuz/ řáháydak/ plugáwy tárás/ pal/ řzubienicá/ řáńcuch/ pęto/ y inych rozmaitych przypraw dořyć *RejZwierc* 79; drudzy teź od gorzałek álbo od inřzego rozmaitego obźářřtwá řprořnemi wrzody á rozmaitemi niemocámi pozdycháią *RejZwierc* 132v; *CzechRozm* 85; *PapřPan kt*; *ModřBaz* 6v, 107v; Odłóżyř tedy Olgerdowi Mořkiewřki wřzyřtki nakłády woienne/ y inřzymi vpominkámi rozmaitymi w Złóćie/ w Szátach/ w Koniach/ y drogich Kámieniach [...] vdárował *StryřKron* 421, 335, 340; *CzechEp* 266; ále řtráćić zdrowie prze marne pijáńřtwo/ y ná podágyř/ ná káńkryř/ ná kárbunkuřyř/ ná trádyř/ y ná puchlinę fię zdobywáć/ y rozmaíte inne wrzody y choroby řobie zbieráć/ toć to záprawdę nie rozum/ ále głupřřtwo *WerGořc* 226; *GostGosp* 130; Chwałá tobie Pánie IEzu Chryřte/ ktorys řlepe ludźie rozliczne/ wřrokiem opářrzyř/ y inřze rozmaíte choroby [...] oddaliř *LatHar* [536], 478, 506; Acz nie řámi Biřkupiř/ ále y inni rozmáići ludźie/ dla inřzych przyczyn bywáli ná Synodziech. *WujNT* 461, *przedm* 34, s. 692; *SarnStat* 1005.

»rozmaite ks(z)tařty [= *formy, sposoby*]; křtařtem(-y) rozmaitem(i), rozmaitego ks(z)tařtu [= *rozmaicie*]« [w tym: *pl* (13), *sg* (8)] = *multiformis* *Mącz*, *Calep*; *variae formae* *Modř*; *multimodus* *Calep* [*řyk* 17:4] (4;13:4): ktory [Bóg] [...] rozmaitem křtařtem miedzy wřřem ludem iest rořřerzyř wielká wielmoźnoř řwoię. *RejPs* 113, 66; *RejWiz* 10v, 25; *Mącz* 236c, 308d; Iáko fie czářt rozmáitim křtařtem o nędźnego człowieká kuři. *RejPos* 331 *margin*, 170v, 177v, 294, 339 [4 r.]; Abowiem rozmaíte řá křtařty á proby niřli křto práwego przyaciela práwie dořnáć moźe. *RejZwierc* 89; á rozmáići ludźie o tobie y rozmaitemi křtařty řádzá/ iákoby cie s řwiátá zgłádzili. *RejZwierc* 168v; *ModřBaz* 52v; A wřdy *potestat* Padewřki nie niemo řádzíř/ ále y pyta y rozmaitemi křřtařty dochodźi rzezy *GórnRozm* F4; *Multiformis*, *Varius*, *quasi multiplicis formae aut variae* – Rozmaitego křřtařtu. *Calep* [678]a, [678]b; *Phil* G4.

»rozmaite mnostwo« (1): A rozmaite złośliwych mnostwo [*multigena impiorum multitudo*]/ nie będzie pożyteczne/ y cudzołożne łączępiania/ nie puficzą korzenia głęboko *Leop Sap* 4/3.

»rozmaity naród [= *rodzaj, gatunek*]« (2): Tá część ziemie [...] ma w łobie wielkie y rozmaite bogactwá/ [...] rzeki niezmierne/ ludzi/ zwierząt rozmaity naród *BielKron* 263v, 30v.

»rozmaite(-y) obyczaj(e) (a. zwyczaj) [= *sposoby*]; rozmaitym(i) obyczajem(-mi) [= *rozmaicie*]« [w tym: *pl* (27), *sg* (22)] = *variis modis Modrz, JanStat; plurimae consuetudines Vulg; multimodus Mącz; varii modi, diversis a. multiplicibus modis JanStat* [szyk 47:2] (21;28): Ale naprzód oznaymię rozmagithe obyczaie rodzenia człowieczego. *FalZioł* V 15v, V 29; *GlabGad* K3v; *SeklKat* I2v, I4v; Abowiem w káżdym Práwie rozmaity ielth obyczaj pozywánia. *GroicPorz* n3v, r2, v4v, oo; *Leop Eccli* 34/12; Bog rozmaitym obyczáiem miłość fwą przeciw nam okazał *BibRadz* II 133a marg; Po lewey łtronie rzeki Obi/ fą ludzie z rozmaitemi obyczáymi *BielKron* 433v, 25v, 260v, 447, 460; *GrzegRóżn* Fv; *Mącz* 236c; Od ktorých [*wilkości*] ludzie máią rozmaite obyczáie [...] y rozmaite Niemocy. *SienLek* 1, 28, 30v, 32, 54, Ttt4; Bo dyabeł dla tego żeś go opuścił rozniewał fie/ rozmaitym obyczáiem vbiera fie przeciw tobie. *HistRzym* 128; *RejPos* 157v, 186v; Potym baczyć mamy w piśmie rozmaite obyczáie/ á ofoliwe czthery: bycia s Kryštufem. *GrzegŚm* 35; *KuczbKat* 10; *RejZwierc* 25; gdyż ielth wiadoma rzecz iż po włzech Kráinách światá ludzie fie rodzą ná rozmaite obyczáie *BielSpr* 1; ROzmaitym obyczáiem ná on czas łtárzy ludzie z Rzymiány wałczyli [!] *BielSpr* 44v, 10, 25, 49, 65; *Strum* G3v; *ModrzBaz* 107v; *SkarŻyw* 557; *ReszPrz* 109; *LatHar* 130; nie ielth tedy łłuzna rzecz/ áby rozmaitemi obyczáymi ładzenia lud nam poddány [...] miał fie rozmaitością ładów dzielić. *SarnStat* 116 [*idem* 887], 460, 605, 887, 1054, 1237.

~Szereg: »rozmaitym obyczajem i roznie« (2): IZ z wielkości Sędzi [...] w łpráwách o iedney rzeczy rozmaitym obyczáiem/ y roznie łkázowano [*variae et diversimodae ... sententiae proferebantur JanStat* 488] częłtokróć *SarnStat* 553 [*idem*] 559.~

»rozmaite przemienności« [szyk 2:1] (3): [*Joanna*] rzecz ná mieyłcu długą wczyniła/ iáko ielth świat obłudny/ kocháiąc fie w rozmaitych przemiennościách czálów *BielKron* 238, 333v; Substantia apud Dialecticos est fulctrum accidentium, Yłtność ná ktorą rozmáyite przemienności przypadáyą. *Mącz* 419d.

»rozmaite przyczyny; z, dla, od rozmaitych przyczyn; prze rozmaite przyczyny« = *ex diversis causis JanStat* [szyk 24:4] (14;8:3:2;1): Rozmaite przyczyny wymyłła/ ktorý fie łprzyiacielem rołtác chce. *March*¹ A4; Ciężkie rodzenie częłto kroć ná matki przichodzi: dla rozmagithych przyczyn/ tak z łtrony matek, iáko y z łtrony dzieci. *FalZioł* V 17a, V 25, 28, 29 [3 r.], 36, 90v; *LibMal* 1551/160v; *LubPs* A4, bb; Rozmaite przyczyny śmierci tych Kłiążąt powiádáli być/ iedni przez trućinę/ drudzy przez opilłstwo *BielKron* 419v, 53, 235, 412v; SZálenie/ przygadza łye od rozmaitych przyczyn: niegdý od ciężkiego pićia/ niegdý od łtráchu/ od miłości od myłlenia/ od niełpánia *SienLek* 52, 24v, 39v, 45, 177v; Boć prze rozmaite przyczyny Pan bog fwiát karác raczy. *RejPos* 139; *KuczbKat* 110; *Phil* S3; *SarnStat* 902 [*idem*] 904.

»rozmaity(-e) rodzaj(e); rozmaitego rodzaju« [w tym: *pl* (6), *sg* (5)] = *multigenus (multigeneris) Mącz, Calep; varia genera HistAl* [szyk 9:2] (7:4): *Murm* 157; Ielth też rozmagitego rodzaieu tho ziele miedzi ktorim chmiel ielth policzon *FalZioł* I 153c, Moczy tych kamieni/ według ich rozmagithych

rodzaiow albo ołob: odmieniaią fie. *FalZioł* IV 17a, I 56c; III 6d; Potym wefzło tho w ferce Alexandrowo áby mógł dofiądz głębokofci morskiej/ á tam áby oglądał rozmáithe rodzaie ryb [*omnium piscium genera*] y morskich dziwow. *HistAl* M5v, I7v; Potym Alonfus náwrocił fie do Hifzpániey nábrawfzy wielkość Pereł rozmáitego rodzaíu *BielKron* 444; *Mącz* 236c; *SkarŻyw* 259; *Calep* [678]b.

»rozmaite rozności« (2): W Niemocách wśelkich/ nawięczfzy znák ieft z Moczu/ w kthorym fą rozmáite rozności *SienLek* 25; *RejZwierc* 2v.

»rozmaite(-y) sposob(y); rozmaitem(i, -ym) sposoby(-em)« [*w tym: pl* (25), *sg* (3)] = *multimodus* *Mącz*; *multa ratio, variis modis* *Modrz* [*szyk* 26:2] (16;12); *BibRadz Ps* 107 *arg*; *Mącz* 236c; *GrzegŚm* 35; *KuczbKat* 110; Ale tym Mefyalfem [Żydzi] Iezufá Páná mieć niechcą/ owfzem łobie innego nádeń zmyfliwfy/ oczekáwáią: á błędu tego fwego rozmáitym fpołobem dowodzą. *CzechRozm* 107v, 54, 171, 172v *marg*, 173, 199v *marg* (12); Rozmáite przeto wyliczáią fpołoby/ ktoremi doftawáią pánowania *ModrzBaz* 76v; Widźimy iáko wiele ludźi/ pirwey niżli fpráwy ich Krol rozładzi/ bywáią rozmáitemi fpołoby od fwych przeciwnikow ściśnieni *ModrzBaz* 92, 26; *CzechEp* 268 [2 r.], 285; *ReszHoz* 116; *OrzJan* 65; Ktorego cudu chwałę Pháryzeufzowie rozmáitemi fpołoby Pánu Chriftufowi wydrzec wśiłuią. *WujNT* 343, 866; Iáko bowiem rozmáité fpołoby káraktérów fą, ták téż rozmáitość liter y wláfnóść fwoię máią *JanNKar* Gv; A Iż té fpráwy y Aktcię ludzkie zwykli *iureuicti* rozmáitémi fpołoby trudnić: przeto ták opátruiemy/ że [...] *SarnStat* 801.

»rozmaite [= *prawdopodobnie: wykwiłne*] ubiory, stroje« [*szyk* 3:1] (3:1); *RejPs* 68v [2 r.]; One zásię bogáctwá náłze/ ktore fie w láncałzkach y w rozmáitych ftroiach okázuią/ táki głod/ wćilk/ y niedoftátek/ y płácz vbogich ludźi z łobą przyniołfy *WujJud* A4v; W wberzéch rozmáitych nie káždéy przyftoi: Lecz tá w iákim ieft kolwiek/ zá Wenufá ftoi. *PudlFr* 70.

»wiele rozmaitych(-ego)« = *multi et varii, multi (a. plurimi)* *Modrz* [*w tym: pl* (24), *sg* (6)] [*szyk* 23:7] (30): w takowey pełnoći á w niemiernem chowaniu/ ku wielu niemoczam rozmagitem á zwálzcza ku długiem febram: przychodza. *FalZioł* V 61; tám [*na wyspach indyjskich*] fą rozmáite zwierzętá/ iáko Wfłoniowie/ Wielbładowie/ Konie z człowięczemi głowámi/ Centaury/ wężowie z złotemi łufkami/ y innych beftiy rozmáitych wiele. *BielKron* 268v, 182v, 278v; *Mącz* 272d; iefli będye wierzył Pánu fwoiemu/ wiele domow á wiele rozmáitego opátrzenia záváždy może być pewien od Páná fwego. *RejPos* 293v, 28v, 69, 112v, 132, 135; Národziło się wiele rozmáitych á łobie przeciwnych y hániebnych á fprofnych błędow *KuczbKat* a2, 225; gdyż ieft wiele Náuk rozmáitych pożytecznych/ ktoremi Człowiek mogłby łobie nárzędzić wieczną pámięć *BielSpr* b3v; *StryjWjaz* C3v; Czyniłci téż Bog przez Moyżefzá czáfu fwego wiele rozmáitych cudow *CzechRozm* 186v; Wfzákże nie radbym długiey o tey rzeczy rozmowy miał: bom iuz o tym wiele rozmáitego y długiego pińania czytał *CzechRozm* 205v, 68, 220, 223; Wipifuią Hiftorikowie/ wiele dobrych á rozmáitych wftaw onego ftárodawnego á zacnego miáftá Máłsylię. *ModrzBaz* 63v, 17v, 45, 48; *CzechEp* *3, 173, 368, 416; *CzechEpPORz* **2v; *SkarKaz* 81b.

Szeregi: »niejednostajne i rozmaite« (1): Iáko ci czynią co Státut dzieląc námiefzáli nie iednoftáynych rzeczy y rozmáitych *SarnStat* *6v.

»rozmaite a niezliczone« = *variae et innumerae* *Modrz* (3): *ModrzBaz* 90; *PowodPr* 5; Rogow dzieśięć [*bestii apokaliptycznej*] známionuią rozmáite á niezliczone ípófohy ktorými wierne bodzie y prześláduie *WujNT* 866.

»rozmaite(-y), (a, i) rozliczne(-y)« [*w tym: pl* (10), *sg* (1)] [*szyk* 9:2] (11): *RejPs* 201v; *GliczKsiqż* F; *KrowObr* 109; Długo tu iuż ípokoyna głowá nie może być/ Závždy by młode piwo musí íe w niey kręćić. Rozmáite kłopoty/ rozliczne przygody *RejWiz* 90; Bo rozumiał then wízechmogący Pan/ íz rozmáite á rozliczne kftały miał íwiát wynáydowác do ználezyenia they zginęley á vpádley íwiátłóści. *RejPos* 339, 202, 340v; *RejZwierc* 111v; A dla tego tedy poczęły íe ziáwiác rozliczne y rozmáite záburzenia/ między Kościoły á zebrániem Bożym *WujJudConf* 5; *LatHar* 440; Rzecz o ktorey w tym liście pírze/ nie iedná íeft/ [...] ále rozmáita y rozliczna. *WujNT* 576.

»rozmaity, (a, abo, i) różny« (11): *OpecŻyw* 60v; *SeklKat* M2; íz áczkolwiek śródki rozmáite y różne íą/ iednák z iednegoż źródlá ná wízytki opływá zbáwienie *CzechRozm* 172, 173, 260; *ModrzBaz* 19; *StryjKron* 1, 145; *LatHar* 606 *marg*; przeto íię mnie nie godźiło tego rozmáitego ábo różnego czytánia opuńczác *WujNT przedm* 17; W niebie zgotowano/ práwi/ wiele y różnych mieńzkánia/ rozmáitym y różnym cnotom *SkarKaz* 549b.

W przén (12) : Mnie opuńcili ítudniá wody żywey/ á nátzynili íobie rozefchłych y rozmáithych ítudzianek *KrowObr* 73v, 193; *BielKron* 405v; *OrzQuin* L4; Tákże theż y my vczyńmy [...] kthorzy wítáwicznie íáko íáwnogrzefznicy leżemy ná tym nędznym mycie/ á ná ípófnych á rozmáitych háńdloch íwiátá tego *RejPos* 351; 26, 264v, 338; Tych íe my trzymamy/ pámietáiąc [!] ná onę groźbę ítráźliwá y ná Dekret Páńki ktory wydał wízemv íwiátu przez rozmáite wítá Prorockie *WujJudConf* 8v; *GosłCast* 53; Bo tu małz Szyprze rozmáite głowy/ Iedni pieniádzmi kupczá/ drudzy íłowy *KlonFlis* H2.

Wyrażenie: »rozmaita barwa« (1): ten puchnie/ ów gnije: ábo wrzodliwi/ ábo trędowáci/ żadného zdrowého niémáíz [...]. Táką rozmáitą bárwę íwym dworzánóm zwyklá niemierność dawác *KochPij* C2.

a. *W funkcji rzeczownika*: »rozmaici« (3) : GDy pana Iezuía żołniérze vkrzyżowali/ rozmaijci tam íe s niego námiéwali *OpecŻyw* 142, 136.

W przeciwstawieniu: »jeden ... rozmaici« (1): Sam Pan Iezus żywo íię ítáwi y vkázuie nie iednemu/ ále rozmáitym. *SkarKaz* 207a.

b. *O kilku (dwóch lub więcej) określonej ilości wyraźnie sobie przeciwstawnych: każdy inny, występujący w odróżniających się gatunkach i odmianach* (92) :

rozmaici czym (1): ZŁODZIEIE zás/ byś wiedźiał/ różnego íą y cí Cechu; rodzaiem/ ízkołą/ ípráwá rozmáici. *KlonWor* 5.

Z rzeczownikiem w pl (19): *KłosAlg* D3; Zaby íą rozmagite. Iedny wodne drugie błóthne/ drugie íefne czo íe wchwałcie chowaią/ drugie íą zielone *FalZioł* IV 15a, III 13c; *KromRozm* III Iv; *GroicPorz* K3, nn3, oo4v; [*Oceanus*] Ma przezwilká rozmáite/ ábowiem do kthorego kráiu przychodźi/ według onego kráiu gi zowá *BielKron* 461, 57; *SienLek* 92v, 139; Lany w Polńzce íą rozmáité/ iedny zowá Fráncufkié/ á drugie Polńkié. *GrzepGeom* K4, D2; Dźiálá ku ítrzelániu bywáią też rozmáite/ iedny

wielkie/ drugie ńrzednie/ drugie mále. *BielSpr* 74v; *CzechRozm* 6; Sieci ná ryby rozmaíte/ do wielkich y máłych łtáwów/ dźiac *GostGosp* 84; *SarnStat* 348. *Cf rozmaici czym; Szereg.*

Z rzeczownikiem w sg (72): *Murm* 152, 163; *HistJóz* B3v; *ZYwicza* iełt rozmagitha według rozmagitołci drzewa z ktorego bywa odbierana *FalZioł* III 28c, +5, I 8b, 106c, 119a, 146b (9); *MiechGlab* 44; *HistAl* F8v; Item zeznal ze wegdanfku oleandrowy yednemv vkradł pyenyedzi rozmaythey Myncze 100 grzywyen prufkych *LibMal* 1554/186; co iełt pozew/ iáko w káždym Práwie iełt rozmaity pozew/ y co w pozwie nawięcey trzebá báciać. *GroicPorz* p; SPráwę około męczenia y rozmaítey śmierci roznych złoczyńców/ ludzie náuczeni w Práwie [...] nápiáli *GroicPorz* hh, a2v, h, k3 [2 r.], k4, n3v *marg* (19); Kánon záfię iełt/ iákoby iáki żebrátry płałtztz/ ktory bywa z rozmaitego płačia złatány y vfyty *KrowObr* 196v, 226; *Leop Lev* 19/19; *BielKron* 38v, 77, 410v, 445v, 454v, 459; Oniscus, Latine centumpeda vel multipeda, Rołmáiyty robak/ wiele nóg máyácy/ lázy zgárbiwfzy fie/ Niedźwiedz trawny. *Mącz* 263d, 4d, 113c, 216d, 253d; O rozmaitym łzáleniu/ iáko ma być leczone *SienLek* 52, 10, 133 [2 r.], 134, 139, 149v (12); *GórnDworz* C5; *BielSpr* 13v, 63v; gdyż rozmáythé Complexie/ rozmáyta łkórę/ záwártá/ álbo otworzóná bárziéy máią *Oczko* 16; *SkarŻyw* 129; *CzechEp* 228; *LatHar* 109; *SarnStat* 1246; *CiekPotr*)?(2; Ten pftry worek v pálá; wízak go baczyłz y ty; Iełt z rozmaitey ierchy miłternie vfyty. *KlonWor* **. *Cf W przeciwstawieniu.*

W przeciwstawieniu: »jednaki ... rozmaity« (1): Nie iednáka będzie ciał świątych iáfnóść ábo chwałá/ ále rozmaítá/ według rozliczności záług. *WujNT* 620.

Szereg: »rózne i rozmaite« (1): Lotwá/ Litwá y Zmodź roznych ięzyków rózne y rozmaite słowá w mowie łwoiey iáko łtyfzymy máią. *StryjKron* 31.

c. *Przybierający różne postaci, objawiający się w różne sposoby [z rzeczownikiem w sg] (14):* *ForCnR* Bv; *RejPs* 23v, 27, 160v; *KromRozm II* t2; *Leop Eph* 3/10; *BibRadz* *5; Et varias opiniones genuit haec sententia, Tá łententia rozmaityá díspútáciá vrodziła. *Mącz* 145d; *RejPos* 138; Niechay grzełznik obaczy iáki iełt grzech/ gdzie/ kiedy/ iáko rozmaity/ y w iákiey ołobie. *KuczbKat* 205; *ModrzBaz* 56; KAždému/ widzę/ podle iego głowy Dołtaie dofyć rozmaítey mowy. *PudłFr* 33.

rozmaity w czym (1): Varius et multiplex Plato, Rozmáiyty w łwey wymowności Plato. *Mącz* 475c.

W przén (1): Trzeći [*lader, tj. worek*] iełt Ryši/ rozmaity: ktory pretextem práwá y kupná/ rzeczy łwe zdobi. *KlonWor ded* **2.

d. *Złożony z różnych części [z rzeczownikiem w sg] (2):* *RejPos* 68v; Abowiem kiedy práwi [*Plato*] wrząd powinności łwey dofyć czynić będzie/ nic mu po rozmaitem práwie: iáko zásię będąieli złý wrząd/ [...] tedy z oney wielkości/ abo rozmaitości práwney/ wiele złego ludziom vroście. *GórnRozm* K3.

e. *Mający różne cechy fizyczne: różnych kolorów, kształtów, wzorów [z rzeczownikiem w sg] (31):* *FalZioł* IV 31d; *PAsz* zloti z rozmaitem łmalczem, w nim tablicz BallasRubinowich wielkich trzi *WyprKr* 17; Bieretek czarni Axamitni, Na ktorim feretow zlotich Hispanłkich szerokich z rozmaitem łmalczem 20. *WyprKr* 27, 9, 10 [2 r.], 15v, 16, 17v (14); *BibRadz Eccli* 45/11; *Mącz* 134b, 308d; Multisonorus – Rozmaitego dzwięku. [...] Esseda [= *wóz galijski*] concordés multisonora trahunt *Calep* [687]b; á ták mocą, zdráđá próšbá, vkradkiem y tez ciemną nocą zmyślny Iudałz nárabiał; mając worek złzyty z rozmaitego łefzu y z dziwnymi łznity. *KlonWor* **2.

Wyrażenie: »rozmaitej farby, barwy, maści« [w tym: maści i farby (1)] = *diversorum colorum* Vulg; *versicolor* Mącz; *discolor, multicolor* Calep [szyk 10:1] (6:4:2): *FalZioł* I 49c; nákladł do korytá/ s ktorego náprawano/ rozg rozmaítey bárwy/ áby owce przy náprawaniu ná nie sýe zápátrzáły *GroicPorz* mmy; *Leop Gen* 31/7; *BielKron* 34; A przeto odkrywízy ránę/ bączyc iákíey íeft bárwy/ íefli síney/ bládey/ czarney/ álbo rozmáithéy/ znák iż cí zła ráná íeft *SienLek* 147; Alabastrum, Kámień/ Marmorowy gładki przezroczyłty/ rozmáyítey máści y fárby. *Mącz* 6c, 47d, 60c, 475c, 486c; *Calep* [678]a.

f. Zmienny, zmieniający się, raz taki, raz inny; *variabilis* *HistAl* [z rzeczownikiem w sg] (10) : ábowiem ludzká wola íeft rozmaíta kthora íie s przemiennością fwiátá mieni *HistAl* K3v; *RejPos* 332; *SkarJedn* 146.

Wyrażenia: »rozmaite szczęście« (2): *Varia fortuna, Rozmáyte ízczyćcie yufz dobre/ yufz zlé/ odmienne. Mącz* 475c; *CzahTr kt*.

»rozmaita przemienność (a. przemienienie)« = *multiplex mutatio* Mącz (3): íeftlis czudny będziefz wnet ízkaradi rozmaite przemienienie na íwym cieie poczuiefz *BielŻyw* 170; *BielKron* 162v; *Mącz* 236c.

Szeregi: »rozmaity a przemienny« (1): *Varia et commutabilis vitae ratio, Rozmáity á przemienny ítan żiwotá człowieczego. Mącz* 239b.

»wichrowaty i rozmaity« (1): Bo wzywáią do tego rzemięłlá [tj. *obludy, zakłamania*] nie tylko wichrowátého y rozmaítego dowcipu/ ále też nieiákíey w mowie poważności *Phil* G4.

a. *Poruszający się w różne strony (o ciałach niebieskich)* (2) : *Mercurius*. Íeft przyrodzenia przemiennego: według iako íie ku ktoremu planecie przytoczy. [...] íefth rozmagity a tlukący íie: po niebie. *FalZioł* V 51v; *Multivagus lunae cursus, Rozmáity chód Xiężycowy. Mącz* 236c.

Synonimy: *iny, rozny; a. odmienny, rozliczny.*